

vera stórst parturin av lívi okkara. Men uttan vónina, uttan trúna uppá, at vit sjálvi duga, verður dagurin sanniliga grár.

Eg havi mott Kosovo-búgvum, Samum og fólk úr Estlandi, og tá ið tú tosar við tey, og sært eldhugan og kærleikan til eitt land, sum kanska ikki er til, og sum ikki hevur nær so nógvar móguleikar, sum vit hava og hoyrir tey syngja sínar sangir, so gevur tað eitt prik í hjartað, tá ein hugsar um vælförðina og líkaseluna her heima.

Tá ið alt hetta fyrireikingarbeiðið einaferð er liðugt, skulu vit taka eina avgerð, sum kemur at mynda lívið í Føroyum langa tíð fram eftir. Vit standa við ein krossveg aftaná kreppuna, so sló beiniin undan okkum og lat okkum standa eftir sum móðurloysingar. Men tað gav okkum eisini eina hart tiltrondra

veking, eina sunna vreiði, sum fyrri eina lótu savnaði okkum, sum ongantið áður.

Hetta samanhald er tó longu farið at molna aftur. Spennandi verður, hvat ið spyrst burturúr, tá ið avgerðin skal takast, har hvør og ein má grípa í egnan barm og spyrja - hvat vil eg vera.

Vit, sum búgva í Føroyum, hava so nógva at vera glað fyrri. Vit liva í friði í vøkum og heilsugóðum umhvørvi, sum í einum reiðri. Viðhvert gerst ov trøngligt, so at vit leingjast burtur og skumpa hvønn annan, men hitan frá nærheitini hava vit í okkum, annaðhvørt vit fara ella verða verðandi.

Mentunarlívið blómar sum ongantið áður, sjálvt um tað ikki verður fjálgað serliga nógva um av teimum, ið ráða.

Føroyingar kunnu stutt sagt ikki lata vera við at

skapa.

Føroyska málið ljóðar vakrari úr barnamunnum í dag, enn tá ið vit vóru smá. Føroyski dansurin er afturkomin av álvara. Kórini syngja okkara vøkru sangir. Í ítrótti blanda vit okkum uppí úti í heimi, uttan at hava fyrri neyðini at skammast.

Skótarnir skipa fyrri lotum sum hesari og læra okkum at vera góð við vøkru náttúru okkara. Hornokestrini seta slíkan dóm á allar háttarløtur, at eingin kundi hugsað sær at verið tey fyrri uttan.

Alt hetta takkað verði sjálvboðnum, oløntum, ósjónligum kreftum, har nýggjar hendur taka við, har tær eldru sleppa. Utan tey, vóru vit fátæk. Jú tað grór um gangandi fót.

Eitt er vist. Vit føroyingar duga, um vit vilja. Líta vit á Varhara, sum forfedrar okkara gjordu, og síðan á

Tað var ein vøkur sjón at síggja allar skótarnar í bána til grekarismessuhaldið

egnan mátt og megi, so man fara at ganga.

Eg vil ynskja landi og fólk eitt gott og vónríkt vár.

Eg vil at enda lesa eitt orindi úr eini yrking:

Mítt lítila land - so dragandi í summarskrúð - við dærtuli - lívi - og náttarsól á himli stóð - við vón um avinleika - tó kom heyst við bránum heidum - har fuglalátur

tagði - við vetrarhvítum oyggjum - har vónin fjald man dvølja - um vár og livins morgun - tí allar tíðir standa má - mítt egna land. Takk fyrri.

Viðmerkingar:

-ingar-

Eitt so lítið mál sum føroyskt má verða reinsað og hampað um javnan, skal tí vera lív lagað sum sjálvstøðugt mál. Føroyskt verður jú dag og dagliga ávirkað av donskum, eingilskum og íslenskum. Og nú Internetið og fylgisveinar gera alt meir um seg, eru sjálvstøðugt mál brottráðirnar farnar at bera ótta fyrri anglosaksisku málavirk-anini. Hvat skulu vit smáu føroyingar so siga?

Tí undar tað meg ikki stórt, at summi leggja so alstóran dent á týðningarleysar smálutir, tá ið tað snýr seg um føroyska málrokt. Eitt er at lúka útlendskt burturúr; men at lúka tað burtur úr málinum, sum er føroyskt - tað er at reinsa fyrri at reinsa, og tá er reinsingargarbeiðið vorðið eitt slag av óvæna og sektarism heldur enn gjøgnumhugsadur málpolitikkur.

Føroyskt er jú sera fjølbroytt av so lítum máli at vera. Til dømis kunnu vit siga bæði ríðibreyt og ríðingargreyt, skrivibók og skringingabók. Hesum mál-

fyrbrigðinum greiddi Turið D. Joensen frá í sera áhugaverðir grein í Føringinum í fjór. Tað er at vóna, at Turið endarprentar greinina onkuntíð, tí hon er verd at lesa!

I mong ár hevur svimjihylur verið í Gundadali; ið hvussu so er tveir hava verið undan tí, sum nú er. Í Havn hevur hann altið itíð Svímjijihylurin í Gundadali. Miðskeiðis í sjevtíðrunum fingur klaksvíkingar innilokaðan hyl, og skjótt hevði hvør bygd sín svimjihyl. Flestu havnarfólk siga svimjihylur; tey, ið siga svimjingarhylur, kanst tú telja á aðrirí hondini (veit ikki, hvussu tey taka til aðrastaðni í landinum).

I Føroyum hava vit altið havt miklan stuttleika av, at íslendingar "synda", tá ið teir svimja - og eftirsum føroyingar allar dagar hava skamast við sitt egna mál, vistu vit, at tað mundi bara vera ein tóðarspurningur, aðrenn onkur málreinsari fór at leggja seg eftir at lúka orðið "svimja" úr føroyskum. Hetta varð eisini roynt,

tá ið nýggi svimjihylurin í Gundadali varð latin upp í 1982, og okkurt fløgtið fann upp á at kalla hann Sundhøll - hóast havnarfólk altið hava kallað hann Svímjijihylin og einki annað. Onkur hendinga puristur leyp á leistum fyrri navnauppskotinum, men kortini livdi Sundhøll ikki serliga leingi á mannunni. Tað mundi eisini vera líka frægt, tí Sundhøll hevði skjótt komið í bland við elverkið á Sundi.

Men vit høvdu nógg illani skrúvað brúsurar frá í nýggja svimjihylinum, tá ið okkurt málsligt orakul kunnigjórði fyrri føroyingum, at tað eitur svimjingarhylur, og at svimjihylur er óføroyskt! Hví fingi vit ongantið at víta, tí sum vanligt grundgövu teir ikki. Hjá Føroya fólk var bara at gaga, týggja og svølgja. Um sama myndið broytti Havnar Talvfelag navn til Havnar Telvingarfelag. Eingin veit hví. Eiga vit kanska at kvøða "Tað var Flóvin Bænadiðtsson, hann sat í búnari telving...?"

Málfrøðisliga fært tú ikki prógvað, at svimjingarhylur er rættari ella føroyskari at siga enn svimjihylur. Tað skuldi bara vera so! Fýra grundir kunnu vera til, at svimjingarhylur skal eittast at vera rættari og føroyskari enn svimjihylur:

- 1) So ljóðar tað meir fornt.
- 2) So ljóðar tað bygðaslagari.
- 3) So líkast tað donskum tað minni.
- 4) So líkast tað ikki havnararmáli.

Tann mest brúkt grundin, "soleiðis-eitur-tað-á-íslenskum", gildir ikki hetta dómíð, eftirsum "svimja" ikki er til í íslenskum. Men um rætt skal vera rætt, er - ingarformurin so ikki tókin úr eingilskum? Onkur vil vera við, at tað er óføroyskt at benda sagnorð á henda hátt (svimji-), men hví eitur tað so ikki fiskingarvinna? Um "svimjihylur" er skeiðt og óføroyskt, so mugu vit vera konsekvent - ikki bara pilka einstok orð burturúr og friða onnur. So má tað eisini eita spælingarpláss,

fiskingarvinna, veiðingarfloti, spælingarmenn, grát-ingarsurra, leiðingarsveinur, læringarpláss, óryggjarlur, læringarsveinur, drykkingarvís, drekkingarvatn, spisingarsæil, átingargildi, koyringarkort, sit-ingarpláss, standingarpláss (!), súgvingarrør, rakingarbláð, pissingarlingur, skit-ingarbyttur, rustingarkustur, brenningarstøð, brenningardepil, rullingarportur, Dýri Biðingardagur, bindingarklubbi, kókingarvín, steikingarpanna, ívingarmál, biðingarroð, steðgingarpláss, hólvingarspørir, høggingarjarn, spýggjarbakki, spýggjarjúka, hostingarsevja, njósingarpulvur, snakkingarmaskina, kastingarbløka, lýstingarlaga, syrgingarlígt, renningarhól, vaskingarmaskina, bakingarpulvur, hoyringarbræk, talingarskeið, følingarhorn, dansingarhóli og kólingarskáp. Rokningarbók má vera bók við rokningum. Og hví ikki siga inn-ingarskógvar, gleð-ingarboðskapur, hyggjngar, útingarmoti, inningar-

Heri Eysturlið skrivur um mál

frensus og "Jólafest er gleðingarfest"? Hetta er so miklið ófatnarligt, at eg fái bæði skringingarkrampa og skringingarskrubb!

Eitt er at leggja upp fyrri flóðalduni av donskum og útlenskum orðum, máliskum o. ø. Men latið tað, sum er føroyskt, fáa frið! Tað kann so ongantið gerast málspilla. Ella...?

Heri Eysturlið, Stockholm

Arrogantir, destruktivir og sjálvforherligandi lesarabrævskrivarar

Nú er nokk.

Nú er enná ovboðið.

Eg eri deydroyttur av persónum sum Julian Olsen, Róa Joensen og slíkum typum, sum ongantið, tá ið heitt hevur verið á teir um at rætta eina hjálpanð hond til menning av hondbóltnum, hava kunnað, orkað ella sæð seg forar fyrri hesum, men sum strax í sínum sjálvforherligi eru til reiðar at siga hinum frá, hvat tey ikki hava gjørt, hvat tey skulu gera og hongja navn-givnar epónsar - í hesum føri Birgir Sondum - út í bløðnum. Hvønn forleika hesi fólk hava til at døma

um hansara kvalitetir sum dómari, er tað ikki lukkast mer eftir nógv ár í Hondbóltsambandinum at fáa eyga á. Eg ivist ikki í, at Birgir ger feilir, tí øll fólk, sum gera nakað til nyttu, koma at gera feilir, bert tann, sum onki ger, er 100% feilfrúr.

At nakar tímir at vera dómari, er undrunarvert, tá ið man tonkir upp á ta viðferð, ið tey fyrri vølli og uttan fyrri vølli. Tó er tað eydnast Hondbóltsambandinum at fáa 6 fóst dóm-arapør til 1. deildirnar: 2 úr Kyndli, 2 úr Neistanum, 1 úr H71 og 1 úr StÍF; aftur

teimum eru so nakrir leysir dómáram, sum traðka til, tá ið brúk er fyrri teimum. Er tað ikki at undrast yvir, at áðurumrøddu lesarabrævskrivarar eru viðhaldsfólk hjá einum felagi, sum onki fast dómáramar hevur at bjóða fram?

At ákera HSF fyrri at royna at forkoma føroyskum hondbóltni er beinleiðis injurierend. Fyri fyrstu ferð í tey umleið 25 árin, eg havi verið í leiðsluni í Hondbóltsambandinum, hava tey trí seinastu árin onki fólk sítíð nevdnum, sum skal brúka sín nevd-narsess til politiska karrieru,

hægri socialt støði ella til at lata seg siggja saman við kendum fólk, men bert fólk, sum dagliga - summi fleiri tímar hvønn dag - arbeiða til frama fyrri føroyskan hondbóltni. Hetta sæst fyrst og fremst á tí stóru tilgongd, sum hevur verið til undmóðsdeildirnar hesi seinastu fimm árin, ein vøxtur upp á umleið 30%.

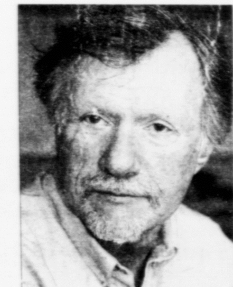
Hvar blivu tó øll hesi fólkini í hesum nevdnum av? Jú, tey sita í dag og skriva lesarabrev um, hvussu ódugnaligir dómáram eru, og at HSF roynir at forkoma hondbóltnum og heita á síni viðhaldsfólk um

at boykotta arbeiði sambandsins.

Hetta er beinleiðis forargiligt! Gvat billa hesir persónar sær inn, eir, sum ikki tímda at rætta hond frá síðu, tá ið brúk var fyrri teimum.

Sigur nakar nakað um ta spillandi tunguna o. s. fr? Skal hetta vera stóðið, vit skulu liggja á í framtíðini, so gloymið alt um A-landslið, ungdomslandslið, al-tjóða samarbeiði og Europa Cup, tí onki ordentligt fólk fest til at fáast við slíkt undir so vorðnum umstøðum. Tað er tað ikki vert at brúka tíð og orku uppá.

Tórshavn 13/3 - 99
Hans Holm, skjótt fyrrverandi formaður í kappingarnevnd HSF

Hans Holm, formaður í kappingarnevndin hjá HSF

P. S.: Skuldi nakar ætla sær at svara upp á hetta: Ger tað, men venta ikki svar. Eg havi tonkt mær at prioritera mína tíð og arbeiðsorku betur fram yvir enn higartil.